

Klinisk retningslinje

Gastrostomisonde

Formål

At indgive føde/væske/medicin til borger med forstyrret spise- eller synkefunktion.

Kompetencekrav

Pleje af borger med gastrostomisonde varetages af sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter.

Opgaven kan uddelegeres.

Se retningslinje: Delegation af sygeplejefaglige opgaver.

Fremgangsmåde

OBS: Der kan være ordination af særlige observationer i de første 14 dage, hvor mavesækkens forvæg vokser fast på bugvæggen, og der dannes en kanal fra mavesækken til huden.

Daglig pleje

- Fikseringspladen løsnes, huden og sonden vaskes med vand og sæbe. Der tørres grundigt.
- Fikseringspladen sættes fast igen. Der skal være 2-5 mm. mellem hud og plade.
- Drej sonden en halv omgang dagligt. Dette for at undgå, at den indre stopplade sætter sig fast på maveslimhinden, og for at den udvendige plade ikke trykker det samme sted altid.

Sonde med ballon

- Mængden af glycerolvand kontrolleres hver 3. måned. Hvis ballon er fyldt med vand, kontrolleres mængden hver uge.

Skift af sonde

- Hvor ofte sonden skal skiftes, er afhængig af sondetype og andre individuelle årsager. Det anbefales at planlægge faste intervaller.

Opbevaring af sondemad

- Anbrudt sondemad kan opbevares ved stuetemperatur i 24 timer.
- Sondemad, der er tilsluttet sterilt ernærings sæt, kan holde sig ved stuetemperatur i 24 timer.

Indgift af mad

- Bruges ernæringspumpe følges brugsanvisningen. Dette kræver oplæring.

- For at undgå aspiration skal borgerens hovedgærde være løftet 45 grader under og ½ time efter måltidet.
- Før indgift aspireres på sonden. Manglende aspirat kan skyldes, at sonden er placeret højt i ventriklen. Hvis der er ventrikelretention, vurderes mængden af mad, der gives.
- Vand og sondemad skal være tempereret. Varmes i vandbad, mikroovn .
- Sonden skylles igennem med ca. 20 ml vand først, sondemad gives over 15-20 minutter med sprøjte. Evt. tabletter knuses og opløses i vand. Sonden skylles efter med ca. 20 ml vand.
- Hvis sonden er delvist stoppet, skylles den igennem med danskvand. Brug 5 ml sprøjte for større tryk. Hvis dette ikke hjælpe, kan man bruge 10 ml cola eller ananasjuice. Vent 20 minutter. Skyl efter med vand. Hvis dette ikke hjælpe, må sonden skiftes.
- Sprøjter og kander rengøres med varmt vand og opvaskemiddel, opvaskebørste og flaskerenser og opbevares tørt. Sprøjter udskiftes efter behov.

Hvis sonden glider ud

- Hvis sonden glider ud, skal ny sonde lægges i løbet af få timer for fortsat at holde kanalen til mavesækken åben. De kan evt. lægges et engangskvindekater i kanalen, indtil ny sonde kan lægges.

Mundpleje

Borger med sonde har brug for særlig opmærksomhed i forhold til mundhygiejne.

Bevilling

De skal søges bevilling til sondemad og sprøjter,

<http://www.sundhed.dk/Fil.ashx?id=7116&ext=pdf&navn=ernaeringspjece.pdf>

Borger skal selv sørge for tabletknuser eller morter.

Kilder

PEG, Percutan Endoskopisk Gastrostomi = gastrostomisonde.

De sundhedsfaglige råd for medicinsk og kirurgisk gastroenterologi, neurologi og pædiatri, hentes på:

http://dgs-endoskopi.dk/dgseu/mages/pdf/hs_peg.pdf

Vejledning til patienter og pårørende om PEG sonde til ernæring, Hvidovre Hospital, afdeling for Neurorehabilitering.